

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ(1)

กิตติกรรมประกาศ.....(5)

บทที่

1. บทนำ.....1

1. ความสำคัญของปัญหา.....1

2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....7

3. ขอบเขตการศึกษา.....7

4. สมมติฐานการศึกษา.....9

5. วิธีการศึกษา.....9

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....10

2. แนวคิดและวิวัฒนาการของการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลัง
ทหาร.....11

1. กำเนิดและวิวัฒนาการของการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....11

2. คำจำกัดความของคำว่า “ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม”.....20

2.1 คำจำกัดความของคำว่าทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกฎข้อบังคับระหว่าง
ประเทศ.....20

2.2 ความหมายของ “ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม” ตามอนุสัญญากรุงเฮกปี
ค.ศ. 1954 ว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทาง
กำลังทหาร.....28

3. ขอบข่ายของทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....34

3.1 ทรัพย์สินวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม.....34

3.2	ทรัพย์สินวัฒนธรรมในฐานะเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของรัฐ.....	36
4.	ลักษณะสำคัญของทรัพย์สินทางวัฒนธรรมที่ได้รับความคุ้มครอง.....	37
5.	กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมใน กรณีขัดกันทางการค้า.....	38
5.1	คำจำกัดความของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	41
5.2	ลักษณะของการขัดกันทางการค้า.....	47
5.2.1	กรณีขัดกันทางการค้าระหว่างประเทศ.....	48
5.2.2	กรณีขัดกันทางการค้าซึ่งไม่มีลักษณะระหว่างประเทศ.....	50
5.3	วัตถุประสงค์และหลักการพื้นฐานในการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ในกรณีขัดกันทางการค้า.....	53
3.	ระบบกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกัน ทางการค้า.....	56
1.	ที่มาของกฎหมายการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมก่อนการเกิดอนุสัญญา กรุงเฮกปี ค.ศ. 1954 ว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทาง การค้า.....	56
1.1	อนุสัญญากรุงเฮกปี ค.ศ. 1899 และปี ค.ศ. 1907 ว่าด้วยกฎหมายจารีต ประเพณีในการทำสงครามทางบก.....	59
1.1.1	การคุ้มครองทั่วไป.....	61
1.1.2	การคุ้มครองโดยเฉพาะเจาะจงต่อทรัพย์สินซึ่งมีคุณค่าทาง วัฒนธรรม.....	61
(1)	ในกรณีของการทำกรรพ.....	61
(2)	ในกรณีของการยึดครองดินแดน.....	63
1.2	ข้อบังคับกรุงเฮกปี ค.ศ. 1923 เกี่ยวกับสงครามทางอากาศ.....	65
1.3	สนธิสัญญาเพื่อการคุ้มครองสถาบันทางศิลปะ วิทยาศาสตร์ และอนุสรณ์ ทางประวัติศาสตร์ปี ค.ศ. 1935.....	67

1.4 อนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองบุคคลพลเรือนใน ยามสงครามปี ค.ศ. 1949.....	69
2. มาตรการการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีการขัดกันทางกำลังทหาร ตามอนุสัญญาปี ค.ศ. 1954 เพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัด กันทางกำลังทหารและพิธีสารฉบับที่ 1.....	69
2.1 การคุ้มครองทั่วไป.....	70
2.2 การคุ้มครองพิเศษ.....	72
2.2.1 การขนส่งทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	73
(1) ในกรณีพิเศษ.....	73
(2) ในกรณีเร่งด่วน.....	75
2.2.2 การให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ทางวัฒนธรรม.....	76
2.3 การติดเครื่องหมายแสดงทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	76
3. มาตรการการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีการขัดกันทางกำลังทหาร ตามพิธีสารฉบับที่ 2 ปี ค.ศ. 1999 เพิ่มเติมอนุสัญญาปี ค.ศ. 1954 เพื่อการคุ้มครอง ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลังทหาร.....	80
3.1 การคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมตามระบบความคุ้มครองเพิ่มเติม.....	82
3.2 การกำหนดพันธกรณีให้รัฐต้องมีมาตรการก่อดังความรับผิดชอบทางอาญาและเขต อำนาจรัฐ.....	84
3.3 การส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....	85
3.4 การก่อดังกองทุนเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทาง กำลังทหาร.....	86
4. ระบบการร้องขอความคุ้มครองอย่างเฉพาะเจาะจงต่อทรัพย์สินทางวัฒนธรรมใน กระบวนการระหว่างประเทศ.....	87
4.1 ระบบความคุ้มครองพิเศษ.....	87
4.1.1 หลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการคุ้มครองพิเศษ.....	88
4.1.2 กระบวนการร้องขอความคุ้มครองพิเศษ.....	89
4.2 ระบบความคุ้มครองเพิ่มเติม.....	92

4.2.1	หลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการคุ้มครองเพิ่มเติม.....	93
4.2.2	กระบวนการร้องขอความคุ้มครองเพิ่มเติม.....	94
5.	มาตรการอื่นของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในการคุ้มครองทรัพย์สินทาง วัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลังทหาร.....	95
4.	กลไกการดำเนินการทางกฎหมายและความร่วมมือระหว่างประเทศในการให้ความคุ้มครอง ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลังทหาร.....	99
1.	การดำเนินการทางกฎหมายขององค์การระหว่างประเทศในการให้ความคุ้มครอง ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลังทหาร.....	99
1.1	องค์การศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ.....	99
1.1.1	ประวัติความเป็นมาขององค์การศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ.....	99
1.1.2	บทบาทและหน้าที่ขององค์การศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติในการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณี ขัดกันทางกำลังทหาร.....	102
(1)	การพิจารณาให้ความคุ้มครองโดยเฉพาะเจาะจงแก่ทรัพย์สิน ทางวัฒนธรรม.....	102
(2)	การให้คำปรึกษา.....	103
(3)	การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค.....	103
(4)	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท.....	104
1.2	คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ.....	105
1.2.1	ประวัติความเป็นมาของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ.....	105
1.2.2	พื้นฐานในการดำเนินงานของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ...	106
1.2.3	บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศในการ คุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีการขัดกันทางกำลังทหาร...	107
2.	การดำเนินการทางกฎหมายของรัฐในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมใน กรณีขัดกันทางกำลังทหาร.....	112
2.1	การปฏิบัติทำให้เป็นไปตามอนุสัญญาและพิธีสารของรัฐภาคี.....	112

2.2 การตรวจตราให้มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางการค้า	
ทหาร.....	115
2.2.1 การจัดทำรายงานของรัฐภาคี.....	115
2.2.2 การปฏิบัติหน้าที่ของประเทศผู้คุ้มครอง.....	116
2.2.3 การปฏิบัติหน้าที่ของข้าหลวงใหญ่เพื่อทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	117
2.2.4 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางการค้าทหาร.....	119
2.2.5 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะผู้ตรวจตราและคณะผู้เชี่ยวชาญ.....	119
2.3 การแก้ไขและทบทวนความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางการค้า	
ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางการค้า.....	121
3 กลไกในการระงับข้อพิพาทในกรณีการละเมิดการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางการค้า.....	122
3.1 รูปแบบกฎหมายในการระงับข้อพิพาท.....	123
3.1.1 การเจรจาปรึกษาหารือ.....	123
3.1.2 การให้บริการประสานไมตรี และการไกล่เกลี่ยโดยรัฐอื่น.....	124
3.1.3 การประนีประนอมข้อพิพาท.....	126
3.1.4 องค์การศาล.....	127
3.2 การระงับข้อพิพาท.....	127
3.2.1 ขอบเขตและกระบวนการระงับข้อพิพาท.....	127
3.2.2 วิธีการระงับข้อพิพาท.....	129
(1) การระงับข้อพิพาทระหว่างกันโดยรัฐคู่พิพาท.....	129
(2) การระงับข้อพิพาทโดยศาล.....	130
(2.1) ศาลระหว่างประเทศ.....	131
(ก) ศาลระหว่างประเทศซึ่งพิจารณาความรับผิดชอบของรัฐ.....	132
(ข) ศาลระหว่างประเทศซึ่งพิจารณาความรับผิดชอบของปัจเจกชน.....	135

(2.2) ศาลภายในประเทศ.....	145
(ก) การกำหนดเขตอำนาจรัฐ.....	145
(ข) การกำหนดโทษทางอาญา.....	148
4. ความรับผิดชอบและการเยียวยาต่อความเสียหายในกรณีการละเมิดความคุ้มครอง	
ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลังทหาร.....	150
4.1 ความรับผิดชอบในการละเมิดความคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณี	
ขัดกันทางกำลังทหาร.....	150
4.1.1 ความรับผิดชอบของรัฐ.....	150
4.1.2 ความรับผิดชอบของปัจเจกชน.....	156
4.2 การเยียวยาต่อความเสียหายในการละเมิดความคุ้มครองทรัพย์สินทาง	
วัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลังทหาร.....	159
4.2.1 รัฐภาคี.....	160
4.2.2 ปัจเจกชน.....	161
4.2.3 องค์การระหว่างประเทศ.....	162
5. วิเคราะห์ปัญหาของมาตรการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย.....	164
1. กรณีศึกษา : ปัญหาในการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลัง	
ทหาร.....	164
1.1 กรณีสงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งที่ 1.....	164
1.1.1 ความทั่วไป.....	164
1.1.2 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	169
1.2 กรณีพิพาทของอดีตสาธารณรัฐยูโกสลาเวีย.....	176
1.2.1 ความทั่วไป.....	176
1.2.2 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	179
1.3 กรณีพิพาทของอัฟกานิสถาน.....	182
1.3.1 ความทั่วไป.....	182
1.3.2 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	185

1.4 กรณีสงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งที่ 2.....	191
1.4.1 ความทั่วไป.....	191
1.4.2 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	193
2. ปัญหาจากบทบัญญัติของมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลังทหาร.....	200
2.1 การให้คำนิยาม “ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม”.....	200
2.2 การกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการรักษาทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	201
2.3 ข้อยกเว้นในอนุสัญญา.....	203
3. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมในกรณีขัดกันทางกำลังทหาร.....	204
3.1 สภาพกฎหมายภายในของรัฐไม่เอื้ออำนวย.....	204
3.2 องค์การผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย.....	205
4. แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	207
4.1 แนวทางการป้องกัน.....	207
4.1.1 การส่งเสริมให้มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรม.....	207
4.1.2 การเผยแพร่กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ.....	208
4.2 แนวทางการแก้ไข.....	209
4.2.1 การแก้ไขกฎหมายภายใน.....	209
4.2.2 การยอมรับเขตอำนาจศาลซึ่งพิจารณาความรับผิดชอบ.....	210
4.2.3 การชดเชยค่าเสียหายและการบูรณะฟื้นฟูทรัพย์สินทางวัฒนธรรมให้กับผู้เสียหาย.....	211
บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	212
ภาคผนวก	
ก. Convention for the protection of cultural property in the event of armed conflict with Regulations for the execution of the convention 1954.....	220
ข. Protocol to the Convention for the protection of cultural property in the event of armed conflict 1954.....	255

ค. Second protocol to the Hague Convention of 1954 for the protection of cultural property in the event of armed conflict 1999.....	264
ง. ตราสัญลักษณ์คุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมแบบทั่วไป.....	292
จ. ตราสัญลักษณ์คุ้มครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมแบบพิเศษ.....	293
บรรณานุกรม.....	294